

OLIMPIADA REPUBLICANĂ LA MATEMATICĂ
05 martie 2022, Clasa a VII – a

Soluții

7.1. Mihai a desenat pe tablă câteva triunghiuri dreptunghice, astfel încât oricare două triunghiuri nu au puncte comune. În fiecare dintre aceste triunghiuri, Mihai a trasat următoarele linii importante (segmente): toate bisectoarele, toate medianele și înălțimea dusă pe ipotenuză. Numărând, câte linii importante a trasat în total în toate triunghiurile, Mihai a obținut numărul 44. Determinați câte triunghiuri dreptunghice isoscele a desenat Mihai pe tablă.

Rezolvare:

Triunghiurile dreptunghice pot fi scalene sau isoscele. Într-un triunghi dreptunghi scalen Mihai construiește exact 7 segmente importante distincte: 3 bisectoare, 3 mediane și o înălțimea. Într-un triunghi dreptunghi isoscel, Mihai construiește exact 5 segmente importante distincte, deoarece mediana, înălțimea și bisectoarea construite din vârful unghiului drept coincid. Menționăm, că nici un segment important dintr-un triunghi nu coincide cu vreun segment important în alt triunghi. Fie x – numărul de triunghiuri dreptunghice oarecare, iar y – numărul de triunghiuri dreptunghice isoscele desenate de Mihai. Astfel, obținem $7x + 5y = 44$, unde $x, y \in \mathbb{N}$. Cum $7x \leq 44$ și $x \in \mathbb{N}$ rezultă $x \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6\}$.

Pentru $x = 0$ se obține $y = \frac{44}{5} \notin \mathbb{N}$. Pentru $x = 1$ se obține $y = \frac{37}{5} \notin \mathbb{N}$. Pentru $x = 2$ se obține $y = 6$. Pentru $x = 3$ se obține $y = \frac{23}{5} \notin \mathbb{N}$. Pentru $x = 4$ se obține $y = \frac{16}{5} \notin \mathbb{N}$. Pentru $x = 5$ se obține $y = \frac{9}{5} \notin \mathbb{N}$. Pentru $x = 6$ se obține $y = \frac{2}{5} \notin \mathbb{N}$. Cum unica soluție a ecuației $7x + 5y = 44$, unde $x, y \in \mathbb{N}$ este $x = 2$ și $y = 6$, rezultă că Mihai a desenat 6 triunghiuri dreptunghice isoscele.

Răspuns: Mihai a desenat 6 triunghiuri dreptunghice isoscele.

7.2. Fie triunghiul ABC cu unghiul obtuz ABC . Punctele D și E aparțin laturii AC , astfel încât $AD \equiv DE \equiv EC$, iar $BE \perp AB$ și $BD \perp BC$. Determinați lungimea laturii BC știind că perimetrul triunghiului ABC este egal cu $(12 + 8\sqrt{3})$ cm, iar $\frac{AB}{AC} = \frac{\sqrt{3}}{3}$.

Rezolvare:

Din $\frac{AB}{AC} = \frac{\sqrt{3}}{3}$ considerăm $AB = \sqrt{3}x$ iar $AC = 3x$. Cum $AD \equiv DE \equiv EC$ și $AC = 3x$, rezultă $AD = DE = EC = x$.

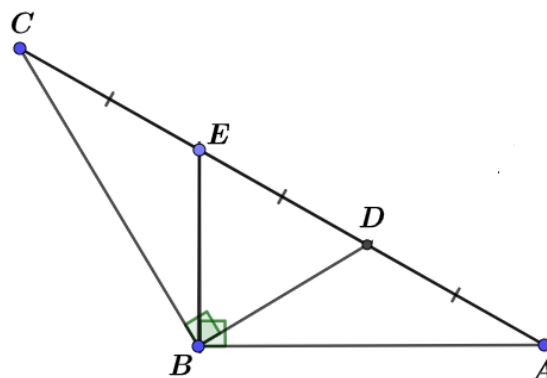
Considerăm triunghiul dreptunghi ABE , cu $BE \perp AB$. Deoarece $AD = DE$, rezultă că BD reprezintă mediana corespunzătoare ipotenuze. Astfel, $BD = \frac{AE}{2} = x$.

Considerăm triunghiul dreptunghi DBC , cu $BD \perp BC$. Deoarece $DE = EC$, rezultă că BE reprezintă mediana corespunzătoare ipotenuze. Astfel, $BE = \frac{CD}{2} = x$.

Considerăm triunghiurile dreptunghice ABE și DBC . Deoarece $AE = 2x = CD$ și $BD = x = BE$, rezultă că $\triangle ABE \equiv \triangle CBD$ conform criteriului ipotenuză-catetă. Astfel, $AB \equiv BC$. Deci $BC = \sqrt{3}x$.

Deoarece $P_{\triangle ABC} = 12 + 8\sqrt{3}$, obținem $\sqrt{3}x + \sqrt{3}x + 3x = 12 + 8\sqrt{3}$, $x(3 + 2\sqrt{3}) = 12 + 8\sqrt{3}$, $x = \frac{12 + 8\sqrt{3}}{3 + 2\sqrt{3}} = 4$. Cum $BC = \sqrt{3}x$ și $x = 4$, obținem $BC = 4\sqrt{3}$ cm.

Răspuns: $BC = 4\sqrt{3}$ cm.

7.3. Numerele reale $x_1, x_2, x_3, \dots, x_{2022}$ verifică relațiile $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}}$ și

$\frac{1}{x_1} + \frac{2}{x_2} + \frac{3}{x_3} + \dots + \frac{2022}{x_{2022}} = 1011$. Determinați valoarea expresiei $x_1 - x_2 + x_3 - x_4 + \dots + x_{2021} - x_{2022}$.

Rezolvare:

Metoda 1:

Fie $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}} = k$, atunci $\frac{x_1}{1+x_1} = k$, $\frac{x_2}{2+x_2} = k$, $\frac{x_3}{3+x_3} = k$, ..., $\frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}} = k$. Din $\frac{x_1}{1+x_1} = k$, avem $x_1 = k + kx_1$, $x_1(1-k) = k$, $x_1 = \frac{k}{1-k}$. În mod analog, obținem $x_2 = \frac{2k}{1-k}$, $x_3 = \frac{3k}{1-k}$, ..., $x_{2022} = \frac{2022k}{1-k}$. Cum $\frac{1}{x_1} + \frac{2}{x_2} + \frac{3}{x_3} + \dots + \frac{2022}{x_{2022}} = 1011$, obținem $\frac{1}{\frac{k}{1-k}} + \frac{2}{\frac{2k}{1-k}} + \frac{3}{\frac{3k}{1-k}} + \dots + \frac{2022}{\frac{2022k}{1-k}} = 1011$, $\frac{1-k}{k} + \frac{2(1-k)}{2k} + \frac{3(1-k)}{3k} + \dots + \frac{2022(1-k)}{2022k} = 1011$, $\frac{1-k}{k} + \frac{1-k}{k} + \frac{1-k}{k} + \dots + \frac{1-k}{k} = 1011$, $\frac{2022(1-k)}{k} = 1011$, $2022(1-k) = 1011k$, $2(1-k) = k$, $2 - 2k = k$, $k = \frac{2}{3}$. Pentru $k = \frac{2}{3}$ obținem $x_1 = 2$, $x_2 = 4$, $x_3 = 6$, ..., $x_{2022} = 4044$. Astfel valoarea expresiei $x_1 - x_2 + x_3 - x_4 + \dots + x_{2021} - x_{2022} = 2 - 4 + 6 - 8 + \dots + 4042 - 4044 = \underbrace{-2 - 2 - 2 - \dots - 2}_{1011 \text{ ori}} = -2022$.

Metoda 2:

Din $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}}$ rezultă $\frac{1}{1+\frac{1}{x_1}} = \frac{1}{1+\frac{2}{x_2}} = \frac{1}{1+\frac{3}{x_3}} = \dots = \frac{1}{1+\frac{2022}{x_{2022}}}$. Conform proprietății șirurilor de rapoarte egale obținem $\frac{1}{1+\frac{1}{x_1}} = \frac{1}{1+\frac{2}{x_2}} = \frac{1}{1+\frac{3}{x_3}} = \dots = \frac{1}{1+\frac{2022}{x_{2022}}} = \frac{1+1+1+\dots+1}{1+\frac{1}{x_1}+1+\frac{2}{x_2}+1+\frac{3}{x_3}+\dots+1+\frac{2022}{x_{2022}}} = \frac{2022}{2022+1011} = \frac{2022}{3033} = \frac{2}{3}$. Astfel, $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{2}{3}$. Din $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{2}{3}$, avem $3x_1 = 2 + 2x_1$, $x_1 = 2$. În mod analog, obținem $x_1 = 2$, $x_2 = 4$, $x_3 = 6$, ..., $x_{2022} = 4044$. Astfel valoarea expresiei $x_1 - x_2 + x_3 - x_4 + \dots + x_{2021} - x_{2022} = 2 - 4 + 6 - 8 + \dots + 4042 - 4044 = \underbrace{-2 - 2 - 2 - \dots - 2}_{1011 \text{ ori}} = -2022$.

Metoda 3:

Din $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}}$ rezultă $\frac{1}{1+\frac{1}{x_1}} = \frac{1}{1+\frac{2}{x_2}} = \frac{1}{1+\frac{3}{x_3}} = \dots = \frac{1}{1+\frac{2022}{x_{2022}}}$. Conform proprietății șirurilor de rapoarte egale obținem $\frac{1}{1+\frac{1}{x_1}} = \frac{1}{1+\frac{2}{x_2}} = \frac{1}{1+\frac{3}{x_3}} = \dots = \frac{1}{1+\frac{2022}{x_{2022}}} = \frac{1+1+1+\dots+1}{1+\frac{1}{x_1}+1+\frac{2}{x_2}+1+\frac{3}{x_3}+\dots+1+\frac{2022}{x_{2022}}} = \frac{2022}{2022+1011} = \frac{2022}{3033} = \frac{2}{3}$. Notăm $S = x_1 - x_2 + x_3 - x_4 + \dots + x_{2021} - x_{2022}$. Din $\frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}}$ utilizând proprietățile șirurilor de rapoarte egale obținem

$$\frac{2}{3} = \frac{x_1}{1+x_1} = \frac{x_2}{2+x_2} = \frac{x_3}{3+x_3} = \dots = \frac{x_{2022}}{2022+x_{2022}} =$$

$$= \frac{x_1 - x_2 + x_3 - \dots - x_{2022}}{(1+x_1) - (2+x_2) + (3+x_3) - \dots - (2022+x_{2022})} =$$

$$\frac{S}{(1-2)+(3-4)+\dots+(2021-2022)+S} = \frac{S}{S-1011}. \text{Astfel avem } \frac{S}{S-1011} = \frac{2}{3}, \text{ de unde rezultă } S = -2022.$$

Răspuns: -2022

7.4. Determinați toate numerele naturale de patru cifre $\overline{abcd}$, astfel încât $\overline{abcd} = \overline{ab} + (\overline{cd})^2$. (Aici prin $\overline{pqrs}$ și $\overline{pq}$ se notează numerele scrise cu cifrele p, q, r, s și respectiv p, q , unde $p \neq 0$.)

Rezolvare:

Din $\overline{abcd} = \overline{ab} + (\overline{cd})^2$, obținem $100 \cdot \overline{ab} + \overline{cd} = \overline{ab} + (\overline{cd})^2$, $99 \cdot \overline{ab} = (\overline{cd})^2 - \overline{cd}$, $99 \cdot \overline{ab} = \overline{cd} \cdot (\overline{cd} - 1)$. Din ultima egalitate rezultă că $\overline{cd} \cdot (\overline{cd} - 1) : 11$ și $\overline{cd} \cdot (\overline{cd} - 1) : 9$. Considerăm $\overline{cd} \cdot (\overline{cd} - 1) : 11$. Cum numerele $\overline{cd}$ și $\overline{cd} - 1$ sunt prime între ele, obținem $\overline{cd} : 11$ sau $(\overline{cd} - 1) : 11$.

Dacă $\overline{cd} : 11$ rezultă că $\overline{cd} \in \{11, 22, 33, 44, 55, 66, 77, 88, 99\}$.

Pentru $\overline{cd} = 11$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 11 \cdot 10$, $\overline{ab} = \frac{10}{9}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 22$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 22 \cdot 21$, $\overline{ab} = \frac{14}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 33$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 33 \cdot 32$, $\overline{ab} = \frac{32}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 44$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 44 \cdot 43$, $\overline{ab} = \frac{172}{9}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 55$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 55 \cdot 54$, $\overline{ab} = 30$. Pentru $\overline{cd} = 66$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 66 \cdot 65$, $\overline{ab} = \frac{130}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 77$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 77 \cdot 76$, $\overline{ab} = \frac{532}{9}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 88$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 88 \cdot 87$, $\overline{ab} = \frac{232}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 99$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 99 \cdot 98$, $\overline{ab} = 98$.

Dacă $(\overline{cd} - 1) : 11$ rezultă $\overline{cd} \in \{12, 23, 34, 45, 56, 67, 78, 89\}$.

Pentru $\overline{cd} = 12$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 12 \cdot 11$, $\overline{ab} = \frac{4}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 23$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 23 \cdot 22$, $\overline{ab} = \frac{46}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 34$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 34 \cdot 33$, $\overline{ab} = \frac{34}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 45$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 45 \cdot 44$, $\overline{ab} = 20$. Pentru $\overline{cd} = 56$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 56 \cdot 55$, $\overline{ab} = \frac{280}{9}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 67$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 67 \cdot 66$, $\overline{ab} = \frac{134}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 78$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 78 \cdot 77$, $\overline{ab} = \frac{182}{3}$ – imposibil. Pentru $\overline{cd} = 89$ obținem $99 \cdot \overline{ab} = 89 \cdot 88$, $\overline{ab} = \frac{712}{9}$ – imposibil

Astfel obținem $\overline{abcd} \in \{2045, 3055, 9899\}$.

Răspuns: $\overline{abcd} \in \{2045, 3055, 9899\}$

7.5. Demonstrați că pentru orice număr natural n , numărul $m = n^4 + 41n^2 + 443$, nu poate fi reprezentat ca suma a două numere prime.

Demonstrație

Presupunem că există două numere prime p și q , astfel încât $n^4 + 41n^2 + 443 = p + q$. Deoarece $n^4 + 41n^2 + 443 = n^2(n^2 + 41) + 443$ și numerele n^2 și $n^2 + 41$ au parități diferite, rezultă că numărul $n^2(n^2 + 41)$ este par, iar numărul $n^4 + 41n^2 + 443$ este impar. Aceasta implică că $p + q$ este un număr impar. Astfel numerele p și q au parități diferite. Cum p și q sunt numere prime, rezultă că unul din ele este egal cu 2. Fie $p = 2$. Pentru $p = 2$, relația $n^4 + 41n^2 + 443 = p + q$ capătă forma $n^4 + 41n^2 + 441 = q$. Observăm că $n^4 + 41n^2 + 441 = n^4 + 42n^2 + 441 - n^2 = (n^2 + 21)^2 - n^2 = (n^2 + 21 - n)(n^2 + 21 + n)$. Obținem $(n^2 + 21 - n)(n^2 + 21 + n) = q$. Deoarece $n^2 + 21 + n \geq 21$ și $n^2 + 21 - n \geq 21$ și din faptul că $(n^2 + 21 - n)(n^2 + 21 + n) = q$ rezultă că numărul q reprezintă produsul a două numere naturale fiecare din ele diferite de 1. Ceea ce este contradicție cu faptul că q este numărul prim.

Astfel nu există numerele prime p și q , astfel încât $n^4 + 41n^2 + 443 = p + q$.